

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра конституционного права

КОВАЛЬСКАЯ Наталья Владимировна

КОНСТИТУЦИОННО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ
РЕФЕРЕНДУМА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И
ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАНАХ, ПРАКТИКА ИХ ПРОВЕДЕНИЯ

Магистерская диссертация

Специальность 1-24 81 02 «Правовое обеспечение публичной власти»

Научный руководитель:
Алла Васильевна Шавцова
кандидат юридических наук,
доцент

Допущена к защите

« » _____ 2018 г.

Зав. кафедрой конституционного права
доктор юридических наук, профессор Г.А. Василевич

Минск, 2018

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Магистерская диссертация 77 с., 66 источников.

РЕФЕРЕНДУМ, ПЛЕБИСЦИТ, ОПРОС, ВСЕНАРОДНОЕ ОБСУЖДЕНИЕ, НАРОДНОЕ ГОЛОСОВАНИЕ, РЕСПУБЛИКАНСКИЙ РЕФЕРЕНДУМ, МЕСТНЫЙ РЕФЕРЕНДУМ, ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕФЕРЕНДУМА, ПРАКТИКА ПРОВЕДЕНИЯ РЕСПУБЛИКАНСКОГО РЕФЕРЕНДУМА, ПРАКТИКА ПРОВЕДЕНИЯ РЕФЕРЕНДУМА В ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАНАХ, СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ.

Цель: установление сущности и особенностей института референдума в Республике Беларусь и зарубежных странах, анализа законодательства и практики проведения референдумов как в Республике Беларусь, так и зарубежных странах.

Объект: правовые отношения, связанные с такой формой непосредственной демократии как референдум.

Предмет исследования: нормы национального законодательства и нормы законодательства зарубежных стран, регулирующие отношения в области назначения и проведения референдума.

Методологическая основа: общенаучные и специальные методы: анализ, синтез, структурно-функциональный метод, социально-психологический метод, нормативно-логический метод, комплексный метод, метод сравнительного правоведения, аксиологический подход.

Теоретическая основа: Конституция Республики Беларусь, Избирательный кодекс Республики Беларусь, Кодекс Республики Беларусь об административных правонарушениях. Теоретическую основу также составили нормативно правовые акты зарубежных стран, а именно: Конституция Украины, Испании, Италии, Швейцарии, США. Использовались научные труды таких ученых, как Василевич Г.А., Шавцовой А.В., Кисилевой Т.А., Кодавбович В.А., Масловской Т.С., Бич Н.В. Нормативную основу составили энциклопедические словари, юридические и дипломатические словари, Большая советская энциклопедия и ряд других источников.

Структура работы: состоит из введения, трех глав, заключения и списка использованной литературы.

По итогам исследования, стоит сделать вывод, что основными различиями между референдумом и плебисцитом являются, во-первых, предмет голосования и вопрос, выносимый на утверждение народу. Так, «существенным признаком, отличающим плебисцит от референдума, является то, что плебисцитарное голосование решает специфический вопрос

и, в большинстве случаев, применяется для разрешения судьбы населения и территории, а референдум – голосование населения для принятия законов и в практике применяется в большинстве случаев для решения местных и государственных проблем».

Во-вторых, различием между референдумом и плебисцитом является субъект их проведения. Так, плебисцит проводит государство, присоединившее к себе чужую территорию, среди ее населения, чтобы придать совершившемуся факту видимость санкции народа. Референдум, в свою очередь, проводится по инициативе главы государства, парламента и по инициативе граждан и иных субъектов.

В-третьих, референдум и плебисцит различаются по уровню их проведения, а именно: на международном уровне и государственном уровне.

В-четвертых, референдум и плебисцит имеют различную правовую основу проведения, а также имеют различные правовые последствия.

GENERAL DESCRIPTION OF WORK

Master's thesis 77 pp., 66 sources.

REFERENDUM, PLEBISCIT, POLLING, VARIETY DISCUSSION, PEOPLE'S VOTING, REPUBLICAN REFERENDUM, LOCAL REFERENDUM, LEGAL FRAMEWORK FOR THE REFERENDUM, PRACTICE OF THE REPUBLICAN REFERENDUM, PRACTICE OF REFERENDUM IN FOREIGN COUNTRIES, COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS.

The purpose: establishment of the essence and peculiarities of the referendum institute in the Republic of Belarus and foreign countries, analysis of legislation and practice of holding referenda both in the Republic of Belarus and foreign countries.

Object: legal relations related to such a form of direct democracy as a referendum.

The subject of the study: the norms of national legislation and the norms of the legislation of foreign countries, regulating relations in the field of appointment and holding of a referendum.

Methodological basis: general scientific and special methods: analysis, synthesis, structural-functional method, socio-psychological method, normative-logical method, complex method, method of comparative law, axiological approach.

Theoretical basis: the Constitution of the Republic of Belarus, the Electoral Code of the Republic of Belarus, the Code of the Republic of Belarus on Administrative Offenses. The theoretical basis was also made by normative legal acts of foreign countries, namely: the Constitution of Ukraine, Spain, Italy, Switzerland, the United States. Scientific works of such scientists as Vasilevich GA, Shavtsova AV, Kisileva TA, Kodavbovich VA, Maslovskoy TS, Beech NV have been used. Normative basis was encyclopedic dictionaries, legal and diplomatic dictionaries, the Great Soviet Encyclopedia and a number of other sources.

Structure of the work: consists of an introduction, three chapters, conclusion and list of used literature.

According to the results of the study, it is worth concluding that the main differences between a referendum and a plebiscite are, first, one of the differences between a referendum and a plebiscite is the subject matter of the vote and the issue to be submitted to the people for approval. Thus, "an essential sign that distinguishes a plebiscite from a referendum is that plebiscite voting solves a specific issue and, in most cases, is used to resolve the fate of the population and territory, and a referendum - the population voting for the adoption of laws and in practice is used in most cases for solving local and state problems".

Secondly, the difference between a referendum and a plebiscite is the subject of their conduct. So, the plebiscite is conducted by the state, which has annexed another's territory, among its population, in order to give the accomplished fact the appearance of the sanction of the people. The referendum, in turn, is held on the initiative of the head of state, parliament and on the initiative of citizens and other actors.

Thirdly, the referendum and the plebiscite differ in the level of their conduct, namely: at the international level and at the state level.

Fourthly, the referendum and the plebiscite have a different legal basis for holding, and also have different legal consequences.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА ПРАЦЫ

Магістарская дысертацыя 77 с., 66 крыніц.

РЭФЕРЭНДУМ, ПЛЕБІСЦЫТ, АПЫТАННЕ, УСЕНАРОДНАЕ АБМЕРКАВАННЕ, НАРОДНАЕ ГАЛАСАВАННЕ, РЭСПУБЛІКАНСКІ РЭФЕРЭНДУМ, МЯСЦОВЫЯ РЭФЕРЭНДУМЫ, ПРАВАВЫЯ АСНОВЫ ПРАВЯДЗЕННЯ РЭФЕРЭНДУМУ, ПРАКТЫКА ПРАВЯДЗЕННЯ РЭСПУБЛІКАНСКАГА РЭФЕРЭНДУМУ, ПРАКТЫКА ПРАВЯДЗЕННЯ РЭФЕРЭНДУМУ ў ЗАМЕЖНЫХ КРАІНАХ, ПАРАУНАЛЬНА-ПРАВАВЫ АНАЛІЗ.

Мэта: усталяванне сутнасці і асаблівасцяў інстытута рэферэндуму ў Рэспубліцы Беларусь і замежных краінах, аналізу заканадаўства і практыкі правядзення рэферэндумаў як у Рэспубліцы Беларусь, так і замежных краінах.

Аб'ект: прававыя адносіны, звязаныя з такой формай непасрэднай дэмакратыі як рэферэндум.

Прадмет даследавання: нормы нацыянальнага заканадаўства і нормы заканадаўства замежных краін, якія рэгулююць адносіны ў галіне прызначэння і правядзення рэферэндуму.

Метадалагічная аснова: агульнанавуковыя і спецыяльныя метады: аналіз, сінтэз, структурна-функцыянальны метады, сацыяльна-псіхалагічны метады, нарматыўна-лагічны метады, комплексны метады, метады параўнальнага правазнаўства, аксіялагічны падыход.

Тэарэтычная аснова: Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь, Выбарчы кодэкс Рэспублікі Беларусь, Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях. Тэарэтычную аснову таксама склалі нарматыўна прававыя акты замежных краін, а менавіта: Канстытуцыя Украіны, Іспаніі, Італіі, Швейцарыі, ЗША. Выкарыстоўваліся навуковыя працы такіх навукоўцаў, як Васілевіч Г.А., Шаўцовай А.В., Кисилевой Т.А., Кодабович В.А., Маслоўскай Т.С., Біч М.В. Нарматыўную аснову склалі энцыклапедычныя слоўнікі, юрыдычныя і дыпламатычныя слоўнікі, Вялікая савецкая энцыклапедыя і шэраг іншых крыніц.

Структура працы: складаецца з ўвядзення, трох кіраўнікоў, заключэння і спісу выкарыстанай літаратуры.

Па выніках даследавання, варта зрабіць выснову, што асноўнымі адрозненнямі паміж рэферэндумам і плебісцытам з'яўляюцца, па-першае, адным з адрозненняў паміж рэферэндумам і плебісцытам з'яўляецца прадмет галасавання і пытанне, якое выносіцца на зацвярджэнне народу. Так, «істотным прыкметай, якія адрозніваюць плебісцыт ад рэферэндуму, з'яўляецца тое, што плебісцитарное галасаванне вырашае спецыфічны пытанне і, у большасці выпадкаў, прымяняецца для дазволу лёсу насельніцтва і тэрыторыі, а рэферэндум - галасаванне насельніцтва для прыняцця законаў і ў практыцы ўжываецца ў большасці выпадкаў для рашэнні мясцовых і дзяржаўных праблем».

Па-другое, адрозненнем паміж рэферэндумам і плебісцытам з'яўляецца суб'ект іх правядзення. Так, плебісцыт праводзіць дзяржава, далучыць да сябе чужую тэрыторыю, сярод яе насельніцтва, каб надаць адбылося, факце бачнасць санкцыі народа. Рэферэндум ж, у сваю чаргу, праводзіцца па ініцыятыве кіраўніка дзяржавы, парламента і па ініцыятыве грамадзянаў і іншых суб'ектаў.

Па-трэцяе, рэферэндум і плебісцыт адрозніваюцца па ўзроўні іх правядзення, а менавіта: на міжнародным узроўні і дзяржаўным узроўні.

Па-чацвёртае, рэферэндум і плебісцыт маюць розную прававую аснову правядзення, а таксама маюць розныя прававыя наступствы.